

Gajdó Tamás Színházi írástudók árulása Betekintő 16. évf. 3. sz. 219–231. o.

= = = RIVALDA ///

Herczog Noémi: KUSS! Feljelentő színikritika a Kádár-korban. Kronosz Kiadó, Pécs, 2022. 480 oldal

Megjelent a [Betekintő](#) 2022/3. száma!

BETEKINTŐ HÍRLEVÉL 54.

Megjelent a [Betekintő](#) 2022/3. száma!

Ízelítő a tartalomból:

Megjelent a *Betekintő* idei tematikus száma, amely ezúttal a film és a színház világába nyújt bepillantást. A filmes írások fellevezetőjeként Nagy Róbert a Budapest Filmstúdió motorjának számító és Aczél György támogatását élvező dramaturg-rendező páros, Nemeskürty István és Várkonyi Zoltán felemelkedését elemzi. Varga Zoltán tanulmánya a Rófusz Ferenc és Orosz István animációs filmjeiben megbúvó, sajátos kelet-európai mimikri olvasatait vizsgálja, míg az oral history eszközével dolgozó Ring Orsolya egy különös művészsors háttérét ismerteti meg velünk. A befolyásos pártkader apától származó Szirtes András villanyszerelőből kapaszkodott fel a rendezői székig, s ez a tapasztalat komolyan befolyásolta abban, hogy a saját neoavantgárd megközelítéseit – a nyugati mintáktól eltérően – a szocializmussal, illetve a rendszer dogmáival szemben fejezze ki. A magyar mozgókép aranykorának tartott 1960-as évek utáni ún. esztétizáló éráról Mravik Patrik tanulmánya tudósít. A közéleti és politikai motívumokkal átszőtt „sorsfilmekkel” szemben Lugossy László *Azonosítás* című alkotása már annak a közegnek készült, amelyik ritkábban látogatta a mozikat és a mindennapjait sem annyira a politikai harc, mint inkább a konszolidált élet törvényei vezérelték. Ennek a konszolidációnak a végnapjairól szól Elbert Márta és Révész Béla írása, amely a rendszerváltást megörökítő

Fekete Doboz

nevű filmes közösséget mutatja be, illetve közöl néhány hozzájuk kapcsolódó forrást is.

A teátrumok világát tárgyaló fejezet Heltai Gyöngyi írásával indul, amely fontos adalékokat közöl a pesti bulvár- és kabarészínház 1945 utáni történetéhez. Kellér Dezső és Kertész Sándor levelezése szemléletesen tárja fel e mára jelentőségét veszített műfaj hazai és tengerentúli megítélését. György Andrea egy erdélyi színházelméleti vitába vezeti be az olvasót. A kolozsvári *Útunk* folyóirat hasábjain folyt disputa felvillantotta annak az esélyét, hogy a színpadon folyó eseményeket ne csak az addig uralkodó „*ideológiaorientált* *termelés*”-ként

értelmezze a szakmai kritikus közeg. Ezt követően két forrásközlés olvasható, egyrészt a mindössze két előadást megélt alternatív, pécsi Zsebszínházról, másrészt az 1970-es évekből

tevékenysége következtében szankcionált Szegedi Egyetemi Színpadról. Tematikus számunkat Gajdó Tamás Herczog Noémi, *KUSS! Feljelentő színikritika a Kádár-korban* című könyvéről írt recenziója zárja.

*

Megjelent a BETEKINTŐ 2022/3. száma: Levéltárunk tudományos folyóiratának tartalma:
Téma: FILM-SZINHÁZ Nagy Róbert Pozícióharcok a magyar filmgyártásban az 1956 utáni
megtorlás időszakában. A Budapest Filmstúdió
felemelkedése Varga
Zoltán

Hódolat Newtonnak. Rejtett (és kevésbé rejtett) rendszerkritika a Kádár-korszak animációs
rövidfilmjeiben, különös tekintettel Rófusz Ferenc és Orosz István műveire

Ring Orsolya

A Kádár-korszak filmes világa – Szirtes András tapasztalatai tükrében

Mravik Patrik Tamás

Azonosítási játszmák az 1970-es évek filmkritikai diskurzusaiban.

A magyar filmkultúra szerepét érintő viták Lugossy László Azonosítás című filmjének
repciójában

Elbert Márta – Révész Béla

A Fekete Doboz szerepe a rendszerváltás időszakának vizuális
dokumentációjában

Heltai Gyöngyi

A pesti bulvár(színház) mint bűvópatak a szocialista korszakban.

László Miklós és Kellér Dezső, valamint Kertész Sándor levelezése

György Andrea

Irodalom és színház viszonyának értelmezése a korai Útunkban.

Az 1954-es színibírálat-vita

Haász Réka – Tóth Eszter

A pécsi Irodalmi Színpad és Bécsy Tamás Zsebszínháza

Hidi Boglárka – Imre Zoltán – Kalmár Balázs

Dokumentumok a Szegedi Egyetemi Színpad történetéből

Gajdó Tamás

Színházi írástudók árulása